

madiči so razkrojani na tri vogle tako, da znotranji oglajeni dve strani kažete letine, lesno barno itd., zunanja stran pa drevesno skorjo (lubje). Na tej strani je pod vrhom prilepljen beli listič s slovenskim, latinškim in nemškim imenom dotičnega lesnega plemena. Zbirka, v vrsto postavljena, ima veliko enakost z vezanimi knjigami. Vsaka šola si sme čestitati, ki bo dobila od vrlega slov. učit. društva to jako podučno zbirko na dar. Enoglasno je bila na predlog gosp. Levičnika prvosedniku gosp. Govekarju izrečena od nazočih zahvala za njegovi veliki trud. — Gosp. Levičnik je potem stavil še tudi nasvet, naj bi društvo dalo napraviti kolorirano sliko peterih plemen človeškega rodu, katere slike pri nazornem poduku v zemljepisji zdaj še pogrešamo. — Gospod Stegnar omeni, da se sicer taka slika uže dobi, toda ona kaže samo glave; g. Levičnik pa je za to, da bi se naslikale cele podobe, to je, cela trupla. Ta stvar v zboru ni prišla na glasovanje, pač pa se hočeta imenovana gospoda o tem privatno dogovoriti. — Dalje gosp. tajnik omeni, da je slov. učit. društvo prošnja za izposojilno plačevanje učiteljskih plač izročilo po gosp. dr. Vošnjaku deželnemu zboru. Pričujoči gosp. dr. Vošnjak daje zboru o tej zadevi nekoliko razjasnil. — Potem je govoril gosp. Režek. On obširno razlaga potrebo o prestrojenji učilišč, da bi ugajale ljudskim šolam na Kranjskem in sploh na Slovenskem, in naposled stavi nasvèt za sklep treh resolucij: 1. „Slovenski ljudski učitelji moramo imeti, kakor vsi narodi našega cesarstva, slovensko učiteljsko izobraževališče, v katerem se predavajo vsi v organizacijskem statutu za učiteljišča, izdanem dne 26. maja 1874. l. št. 7114 predpisani predmeti v slovenskem jeziku. Nemški jezik je obligaten predmet.“ 2. „Pri poduku iz pedagogike naj se našim pripravnikom tudi praktično pokaže, katere službene spise (Amts-schriften) morajo imeti in kako naj jih vodijo.“ 3. „V ta namen naj se naredi peticija do sl. ministerstva, do deželnega šolskega sveta in do državnega zbora, in izvoli naj se poseben odbor 7 udov slov. učit. društva, ki bode dotične peticije sestavil in dalje odposlal.“ — Te resolucije so bile od nazočih soglasno sprejete, in novi odbor (in spe) naprošen, naj peticije sestavi in na dotična mesta odpošlje. Nasvet g. Zerovnika, naj bi se tem resolucijam pridjal še dostavek: „Naj se pripravljavni tečaji odpravijo“, pa pri glasovanji ni dobil zadostne podpore. — Zdaj poprime kot gost nazoči g. dr. Vošnjak besedo, in obširno govori, da se je to vedno povdarjalo in prosilo, da bi se slovenski učitelji podučevali v domačem jeziku, in eo ipso tudi mladina. Govornik občuduje, da vkljub nemškim pripravnicam slovenski učitelji vendar tako krepko napredujejo v narodski omiki, védah itd. Dalje poroča, kako so naši narodni gg. poslanci v državnem zboru vedno delali, govorili in potezali se za to, da bi naša sveta reč zmaga. Nazoči gg. učitelji so vse to radi čuli in z zadovoljstvom sprejeli. — Gosp. Rant je dalje poročal prav obširno o kmetijstvu, to je, potezal se za povzdigo in pomnoženje uka v kmetijstvu na pripravnicah in tudi v posameznih šolskih okrajih. Razgovora, ki se je vnel o tem, vdeleževala sta se obilno gg. dr. Vošnjak in Stegnar, ter izgovorila upanje, da se bode tudi o tem s časom zboljšalo. — Gosp. Močnik razvija potem svoje mnenje o berilih, zlasti o novem „abecedniku“. Gosp. Borštnik govori zoper drugi natis „Začetnice“, ki je jako pomanjkljiv in ima dokaj pomot in nepotrebnih preuredb. Tudi drobci v računicah so veliko predrobno tiskani, kar je zelo škodljivo za otroški vid. Gosp. Stegnar nasvetuje, da bi se slov. učit. društvo obrnilo s prošnjo do založništva učnih knjig na Dunaji, naj bi tam skrbeli, da se take

napake odpravijo. Gledé debelejšega tiska računic pa naj se gospod vitez Fr. Močnik prosi pomoči, ki je društvu poseben prijatelj in podpornik.

Tem obširnim razpravam je sledila volitev odbornikov, ki so gg.: Govekar, Kuhar, Režek, Močnik, Tomšič, Praprotnik Andr., Stegnar, Papler in Borštnik. Odbor se bo konstituiral pri prihodnji mesečni seji slov. učit. društva, ker je za to danes bilo premalo časa.

(Dalje prihodnjič.)

Nekaterih današnjih národov ženitovanjski običaji.

8 kultur-historiških obrazcev.

Spisal L. Gojko.

I.

Turki.

Turki sklepljejo svoje zakone ali na vse žive dni, ali pa le na nekoliko časa, a tega ne potrjujejo za gotovo, temuč vselej le pogodé se. Kadi (sodnik) kar spiše dogovor in zapiše v zapisnik, neveste pa ne spremljejo slovesno in tudi razveza zakona je brezi vsakoršne posebnosti. Ta zakon se razlikuje od priležništva sè sužnjicami, kajti le-to ne potrebuje nikakovega dogovora.

Turki se zaročajo na vse žive dni, pa ne, da bi ženin in nevesta uže dosti stara bila, temuč tako zgodaj, da nista še zrela, da bi sama volila. Kar oča in mati odbereta sinu nevesto, hčeri ženina. Zaročenca ne smeta občevati drug z drugim, ni sniti se ne smeta nikder, torej ne znata: niti kakovo je katerega lice, niti, kakov ima kateri značaj.

Svatbenega dne nevesta zavsede konja in jezdi na ženinov dom, spremlja jo godba, spremljajo žene in sužnjice. Ohaljena je vsa sè zavojem in nad nje glavo nesó „baldahin“. Kar jej roditelja dadeta, to konji in velblodi za njo nesó: kovčege, torbe, vreče, ki so časi prazne, ali pa je v njih roba, ki ni vredna nič, temuč je vse le samo bahaštvo in sleparstvo.

Ko nevesta prijezdi do svojega bodočega bivališča, sprejme jo ženin pred vrati, segneta v roko drug drugemu in z najnežnejšimi besedami obljubita ljubav, če prav srce ničesar ne zna o tem.

Ko Turki zakone sklepljejo, ne potrebujejo svojih duhovnov, samo sodnik je pričujoč in o njegovi navzočnosti ženin priseže in obljubi, če utegne umreti, ali pa če zapusti soprogo, da jej odloči nekoliko imovine, da jo bode uživala po svoji volji. Sodnik podpiše pogodbo, v kateri ni nič družega, nego imé ženinovo, imé nevestino, pa tista imovina zapisana, ki jo ženin odloči nevesti, če jej utegne umreti ali pa zapustiti jo.

O svatbenih obredih nevesta ni navzočna, temuč nje pooblaščenec jo vselej namesti. Sorodniki ženina peljejo na nevestin dom in to spremstvo poveljuje nekoliko slovesnosti, med katerimi je tudi ta, da nekateri izmed svatov nad ženinovo glavo nesó dva gola meča, pravijo, da to čaralnice odganja od njega.

Dan po svatbi mladi svatje pohodijo ženina in nevesto — in če je ženinu po godu nevesta, sploh nje vnanjost, slavé to zadovoljnost še posebno; če pa mu nevesta ni draga, obsipljejo jo z vsakojakimi zaničljivostimi in mora vrniti se domov k svojima roditeljema. Turška osveta pa je časi grda tako, da oča in mati kar na mestu ubijeta hčer zbog takih zaničljivosti.

II.

Perzijani.

Perzijani tudi, kakor Turki, zakone sklepljejo ali na vse žive dni, ali le na nekoliko časa, ali pa imajo sužnjice, in tudi v Perziji se to godí s pomočjo pooblaščenstva, zato ker se ženin in nevesta ne smeta videti.

Ženinova roditelja prideta v hišo nevestinih roditeljev. Ženina samega pripeljejo sorodniki. Nevestin oča ga objame in odpelje v izbo, kjer je odločeno, da sklenejo pogodbo, in odide. V tej sobi sta prokuratorja in duhoven. Nevesta in mnogo ženstva pri njej je v sosedni sobi, v katero so duri odprte le na pol, da ni mogoče videti, kedo je v sobi. Nevestin prokurator se obrne v izbo, kjer je nevesta, in spregovori: „Jaz J., prokurator, Vaš pooblaščenec, sklepljem Vas z J. Torej boste stanovito njegova soproga vsled odločene dote.“ Drugi prokurator pa odgovori: „Jaz J., prokurator, pooblastil me je J., spremljem v njegovem imeni žensko J., ki mu je pričujoči prokurator dal jo vsled obljubljenе dote.“

Po tem odgovoru nevesta potrdi, da „da“, to potrditvo pa zapečatijo in nevesti dadé, da jo shrani.

Perzijani najraji svatujejo pod ženinovo streho. Svatba traja po deset dni. Desetega dne ženin dobí nevestino veno. To veno so nevestina oblačila, drage kovine, domače posodje in orodje, sužnji in obrezanci. Vse to nesó na mnogih velblodih, ki jih spremlja godba, radi pa izposojajo vsakojako posodje, orodje in prazne kovčege, da je le sprevod večí.

Nevesto ponoči sè zavojem ogrnjeno peljejo na ženinov dom, spremlja jo godba, spremljate dve ženski.

III.

Današnji Grki.

Ta narod ima ta obred, da si nevesta in ženin odbereta kuma in kumo (botra in botro), nekatera imata celó tri ali štiri kume.

Pop ženina in nevesto sprejme in pozdravi pri cerkvenih vratih in povpraša, ali se hočeta pozakoniti, potlej pa oba pelje v cerkev pred oltar, položi jima na glavo venec iz listnate trte — venec, okrašen s trakovi. Ženinu dáde zlat, nevesti pa srebern prstan in več, nego tridesetkrat zamení ta prstana.

Po tem obredu pristopita kum in kuma, pa tudi tako menjata prstana. Če se ženin ali nevesta skuja, kuma vzameta mladima zasnubencema vence z glave, primejo se za roke in nekolikokrat idó na okrog v cerkvi, občinstvo pa nevesto in ženina pestí in brca.

Če je vse v redu, pop vzame nož v roko in odreže nekoliko podolgovatih kosov kruha, dene kose v skledo, vlije ná nje vina, sam zaužije kos, potlej pa dáde tega kruha najpopreje nevesti, potlej ženinu, naposled pa vsem navzočnim. Ženin, ko ja duhoven blagoslavlja, poljubi nevesto in oba imata vsak v svoji desnici gorečo svečo.

Po teh obredih svatujejo: jedó, pijó, popevajo in plešejo. Če slučajno kedo pride pod streho, prinesó mu vode, da si omije roki, — otiračo, da se obriše, in dati mora nekoliko grošev, potlej pa ga posadé za mizo, da svatuje in veseli se z njimi vred.

Politične stvari.**Medvedova koža.**

Pod naslovom „das Bärenfell“ je sedanji politiški položaj evropski naslikal poslednji list du-

najske „Reform“ tako, da se o tej sliki menda ne more reči, da ni podobna sedanji Evropi. Da glavni predmet tej sliki je Turčija, ki je oni „medved“, katerega koža utegne, kedar pride do razdelitve te kože, velike prekucije v Evropi vneti, vidi se na prvi pogled. „Reform“ tako le piše:

„Medvedove kože ne gre razdeliti poprej, dokler ni medved ubit“ — se glasi znan pregovor. Ljudje pa mnogokrat pozabijo na ta modri nauk, potem pa se čudijo, če se je stvar drugače zasukala, kakor so mislili.

Pri banketu časnikarjev v Lvovu je unidan nekdo napitnico naredil: „da se vidimo v Varšavi“. Ta napitnica je bila z burnim entuzijazmom sprejeta, in brž je drug Poljak povzdignil napitnico, v kateri je Poljake imenoval „Nj. veličanstva najzvestejše puntarje“.

Take izjave slišati, si pač ne moremo kaj, da ne bi rekli, da tudi Galicija ima svoje šoviniste.

Oglejmo se zdaj malo po svetu in prevdarimo sanjarije Poljakov.

Ne dá se tajiti, da so se nad Evropo vlegli težki črni oblaki in da utegne vsak hip pričeti se grom in blisk.

Rusija je po berolinski pogodbi bila hudo žaljena, katera je v Turčiji vstvarila razmere, o katerih so morda diplomati mislili, da se bodo vsaj kakih 10 ali 20 let držale. A o tem so se diplomati prav hudo zmotili. Turčija je uže mnogo let bolnik na smrtni postelji.

Da je Rusija, ki je po miru, ki ga je s Turčijo sklenila v sv. Štefanu, vse pripravila na to, da bi polastila se Carigrada in tudi bližnjih turških dežel, bila najhujše žaljena s tem, da so jej evropske vlade prekrižale ta njen namen, razume se samo po sebi. Ako bi ne bila uže po dveletnem boji toliko trpela, lotila bi se bila boja na življenje in smrt zoper vso Evropo rajši nego da je odpovedala se tako gotovemu cilju. Al Rusija tudi dobro vé, da se tolikim slin cedé po tem plenu in da se le o tem ne morejo pobotati, kakó bi ga razdelili. Saj jej je bilo prej uže znano, da po berolinskem shodu bodo se prikazala še vprašanja, o katerih se jej utegne posrečiti, da razkolje Evropo. Od tod poskušnje, zvezati se s Francosko, katere se sicer tajé, pa so vendar resnične. Rusija in današnja Angleška imate isti cilj: Turčijo vreči iz Evrope in mislite, da se bote lahko sporazumeli, če se obé očitno in pošteno odveste Carigrada. Al ena drugi ne upa prav, vrh tega se Angleška pa še za svojo Indijo boji. Zato se še ne vé, ali bote šli druga z drugo, vendar pa zdaj delate obe skupno na propad Turčije.

Francoska cinca, ker ljudstvo hoče imeti še mir in zato mora vlada še omahovati. Vendar Francozi so ljudstvo, katero se lahko vname, in kdor mu bo o pravem času pravo besedo rekel, imel bo Francoze na svoji strani, kajti če bode vse v vojski, tudi oni ne bodo za pečjo ostali.

Laška je kakor ropna zver na preži; vrgla se bo tje, kjer bo videla za-se največ dobička. Vlada Savojska je imela zmerom tako politiko, in prav ta politika jej je silno veliko nesla.

Nemčija je ta hip najveljavnejša država v Evropi, Avstrija pa leto dni njena zaveznica. Ni ga dvoma o tem, da ti državi skup bi mogli spustiti se v boj z vso drugo Evropo brez strahú premaganima biti. A vojna sreča je v božjih rokah, in kdor ima srečo, njegova je nevesta.

Oglejmo si Avstrije stanje natančneje in videli bomo, da avstrijski in ruski interesi tu hudó skup trkajo. Avstrija ne more pustiti, da bi se jej reka Donava, glavna žila cesarstva, spodvezala, in mora iskati kraja, kjer more do morja. Akoravno je vzhodnja obal